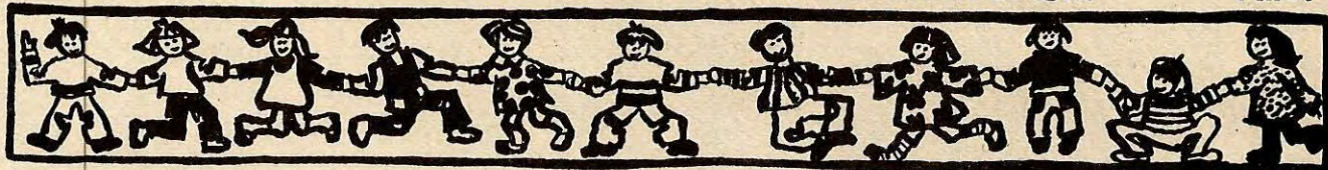

SKOLE FOR FOLKET

Nr.1-2 1978

AVISA TIL SOSIALISTISK SKOLEFORUM

Kr.5.-

BYGG UT SSF!

Vi trykker i dette nr. et intervju med forkvinna i Stovner SSF- en nydanna lokal-avdeling av SSF i Oslo. Her går det klart fram at SSF har sin berettigelse- at sosialistiske skolearbeidere trenger SSF. Det samme inntrykket har vi etter seminaret SSF hadde i Oslo i august. I disse dager pågår det arbeid for å stifte SSF i Trondheim.

Allikevel må det overveldende flertall av sosialister i skolen klare seg uten SSF, fordi organisasjonen er liten og dårlig utbygd. Det er en utfordring til hele landet, inklusive Oslo og Trondheim! Ta kontakt med andre sosialister i skolen som du kjenner. - Ta

kontakt med SSF! Dann lokale SSF-avdelinger.

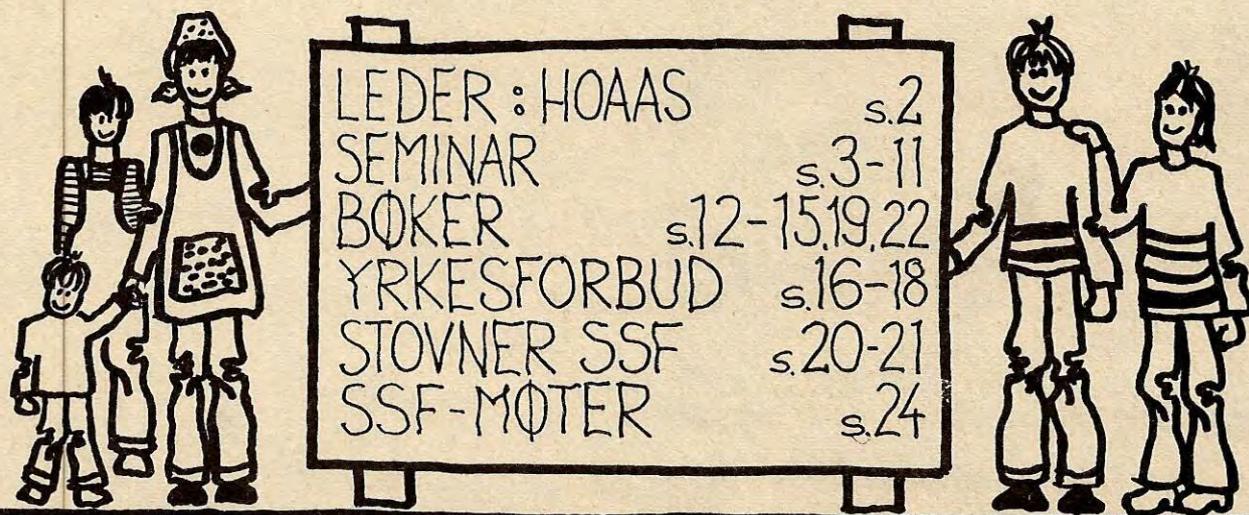
"Skole for folket" dekker ikke bra nok det som skjer i skolen forskjellige steder i landet. - Vi trenger mange korrespondenter for å greie det.

"Skole for folket" blir spredd alt for få steder. - Kan ikke du selge avisa til dine kolleger?

Fra stiftelsen i 1974 har SSF vært en Oslo - organisasjon, etter hvert med noen enkelte medlemmer utover landet.

SSF i Trondheim nå betyr et viktig skritt framover, men vi kan ikke stoppe her!

BYGG UT SSF - BÅDE I OSLO/TRONDHEIM OG I RESTEN AV LANDET!

BEDRE SEINT ENN ALDRI!

I flere år har alle anti-fascister her i landet venta på at nazi-lektor og sjefs-ideolog i "Norsk Front" - Olav Hoaas - skulle bli fjerna fra sin stilling ved Stokmarknes Videregående skole. Elevene ved skolen har gått i spissen for å kreve han avsatt etter gjentatte rasistiske uttalelser i undervisninga. En klasse som har hatt Hoaas i religion og etikk har tidligere bl.a. gjennomført en månedslang boikott av timene hans.

I en religionstime har Hoaas bl.a. hevdet at:

- mulatter svært ofte blir født med misdannelser og defekter som gjør dem mindre levedyktige enn andre mennesker.
- Lebensborn (tyskernes forsøk på å avle det "ariske overmenneske") aldri har eksistert.
- konsentrasjonsleire i Hitler - Tyskland heller ikke har eksistert.

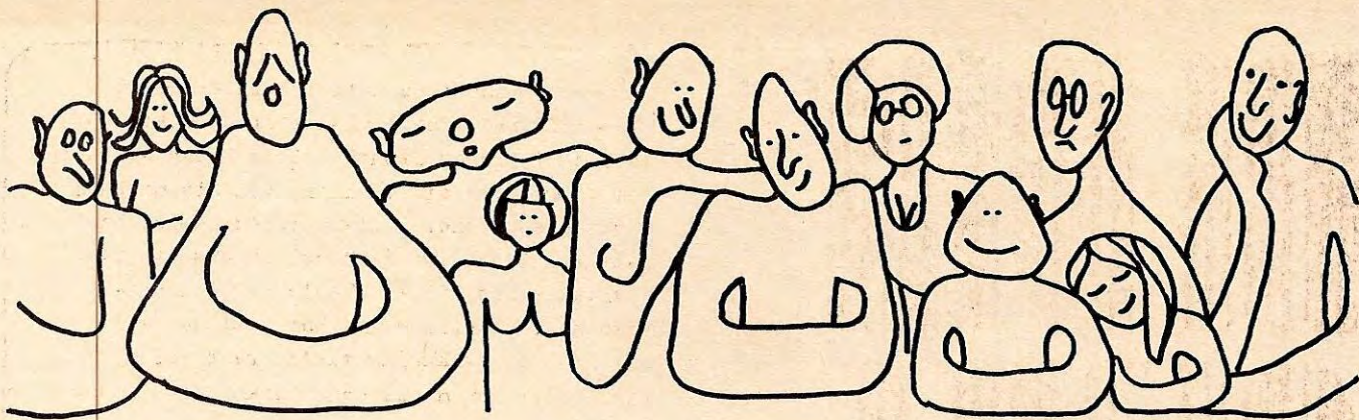
Rasisme er forbudt etter norsk lov og internasjonale avtaler. Hoaas er tidligere dømt for rasistiske uttalelser, og i juni 1977 fikk han advarsel fra Kirke - og undervisningsdepartementet. Fylkesskolestyret i Nordland, skolesjefen, Elevrådet ved Stokmarknes og formannen i Norsk lektorlag var blant dem som den gang uttalte skuffelse over at Hoaas fikk fortsette i skolen.

Kirke - og Undervisningsdepartementet ønsker nå å avsette Hoaas. Det var et åpent brev fra Hoaas om hvorfor han nekter militærtjeneste som fikk begeret til å flyte over,, også for KUD. I dette brevet sier Hoaas at han ikke vil avtjene verneplikt før Norge blir "rasereint", og han klandrer militærvesenet i Norge for ikke å løse skudd mot innvandrere, adoptivbarn og fremmedarbeidere. Formelt har KUD nå sparket ballen tilbake til Nordland Fylkesskolestyre, men det er liten tvil om at Fylkesskolestyret vil gi Hoaas avskjed på sitt møte 15. september.

Vi hilser denne avgjørelsen med glede! Nazi-lektoren har vært en skam for norsk skole!

KUD har trenert denne riktige og nødvendige avgjørelsen i lang tid, men vi slutter oss til ordtaket: "Bedre seint enn aldri!"

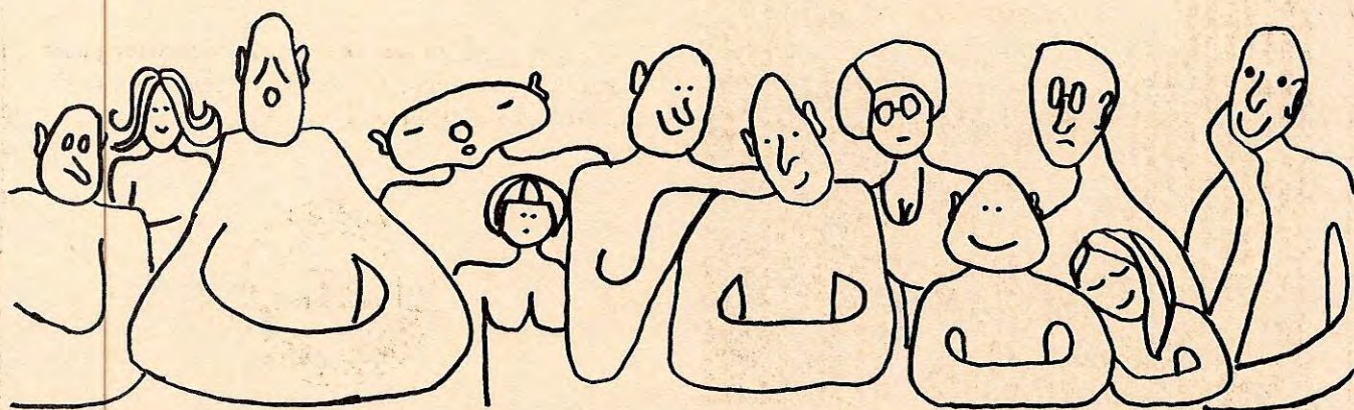

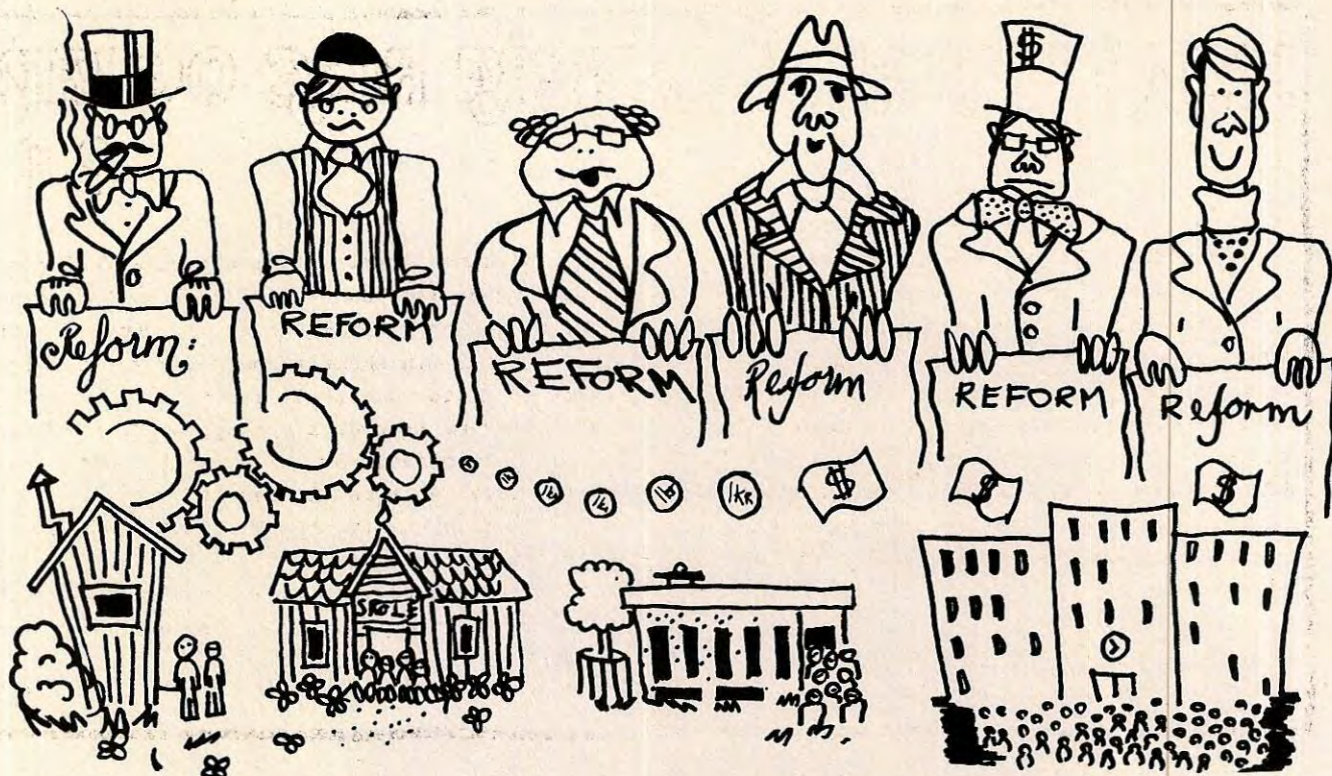

SEMINAR I OSLO

-en stor suksess!

SSF I OSLO HADDE SEMINAR OM SKOLEPOLITIKK ONSDAG 16. OG TORSDAG 17. AUGUST: TEMAET ONSDAG VAR; UTVIKLINGA AV DEN NORSKE SKOLEN FRA 2. VERDENSKRIG TIL I DAG. TORSDAG BLEI KARAKTERER, SKUSSMÅL OG ANDRE FORMER FOR VURDERING AV ELEVENE DISKUTERT. SEMINARET VAR MEGET VELLYKKET. CA. 60 PERSONER FANT VEIEN TIL LUTVANN SKOLE BEGGE DAGENE, ET BRA TALL TATT I BETRAKTNING AT DET FREMDELES VAR FERIE OG MANGE DERFOR VAR BORTREIST. BEGGE DAGER BLEI STARTA MED EI OMFATTENDE INNLEDNING. DERETTER VAR DET GRUPPE- OG PLENUMSDISKUSJONER. DE FLESTE SYNTES INNLEDNINGENE VAR BRA, OG AT DET VAR MYE Å LÆRE AV DEM. -MEN, VI TROR AT ALLE SYNTES DISKUSJONENE VAR ENDA MYE BEDRE. MANGE SPØRSMÅL OG PROBLEMER BLEI TATT OPP, OG DISKUSJONENE GIKK TIL TIDER VIRKELIG HØYT. SEMINARET UNDERSTREKET DET BEHOVET SOM FINNES FOR ET FORUM SOM SSF, OG STYRET LOVET Å FØLGE OPP. -DET GJØR VI NÅ BL.A. GJENNOM DE ANNONSERTE HØSTMØTENE. INNLEGGENE SOM FØLGER GIR FORHÅPENTLIGVIS ET INNTRYKK AV DISKUSJONENE TIL FLERE ENN DE SOM VAR TILSTEDE.

HVA HAR SKJEDD

Som lærere konfronteres vi fra tid til annen med spørsmålet; Hva lærer egentlig elevene i dagens skole? Spørsmålet reises fra foresatte som ikke har hatt anledning til å følge med i utviklingen i norsk skole de siste 20 åra. De trekker ofte sammenligning med den skole de sjøl gikk i, den gamle folkeskolen eller real-skolen. Det de oftest kommer tilbake til er; hva lærer elevene av kunnskaper som de sjøl ble innprenta. La meg prøve å trekke fram noen karakteristiske forskjeller mellom "den gamle skolen" og dagens grunnskole.

SKOLENS MÅLSETTINGER HAR ENDRET SEG

Kunnskaper i tradisjonell forstand skyves i bakgrunn i forhold til nye ting. Resultatet har blitt at et overordna mål for skolen er å lære elevene ferdigheter i å erverve seg kunnskap. Dette har gitt en forskyvning fra en fakta- og stoff-orientert skole, til en skole som trener elevene opp i studieteknikk. Se f.eks. på utviklingen innafor fag som norsk og fremmedspråk.

Hva skal skolen lære bort? Pensumbegrepet har blitt utvannet og utvidet. Den tendens som gjør seg gjeldende er å legge hovedvekten på generelle kunnskaper, mindre vekt på spesielle kunnskaper. Emneundervisning og andre tverr-

faglige relasjoner øker i omfang.

Pensum idag tolkes som noe langt mer enn visse kunnskaper. Pensum defineres idag som skolens totale liv, der ferdigheter, holdninger og til-egnelse av arbeidsmetodikk er integrerte deler.

SKOLEN SOM OPPBEVARINGSPLASS

Skolen har tatt på seg et langt større ansvar for de unges sosiale oppdragelse. Dette henger bl.a. sammen med at skolen har utviklet og ny-ansert sin ideologipåvirkning. Dagens leke-demokrati i skolen er klassesamarbeidstanken satt i system. Gruppearbeid og elevdemokrati har fått egenverdi, prosessen betyr mer enn resultatet.

Dagens skole former elevene i tråd med de nye trekkene i samfunnet, samtidig som staten har fått en plass å oppbevare en stor del av be-folkningen som den ikke kan gi arbeid til.

HVORFOR KOMMER ENDRINGENE I SKOLEN?

Endringer i skolen kan forklares ut fra den rollen undervisningen har i samfunnet. Dersom skolen som en del av statsapparatet 1) ikke lenger fyller kravene, 2) kravene endrer seg eller 3) nye krav kommer til, opp-står det et behov for reformer eller nye skole-typer. Gjennom staten utformes skolen for å

KUNNSKAP SKAL STYRE RIKE OG LAND

???

På SSF-seminaret ble det stilt spørsmål ved om Mønsterplanen i hovedsak er god eller dårlig. Tidligere har de fleste sosialister og progressive hevdet at Mønsterplanens intensjoner var bra bare vi fikk bevilgninger til å gjennomføre den - at de vage hentydningene kunne brukes til å gi elevene en bra undervisning.

På seminaret hevdet mange, kanskje særlig fra ungdomsskolen, at Mønsterplanen har medført en nivåsenking. Elevene lærer studieteknikk, "lærer å lære", - dette går på bekostning av eksakt kunnskap.

Tidligere hadde vi et minstekrav, dette mente mange hadde sikret elevene i hvertfall et mini-

mum av kunnskaper. Hva mener vi egentlig med at elevene får kunnskaper? Har de lært noe fordi om det er gjennomgått av læreren? Jeg tror alle som i sin skoletid pugget "byer i Belgia" vet at dette ikke er tilfelle.

Men elevene trenger kunnskap, - arbeiderklassens barn ikke minst. Og som sosialistiske lærere har vi vel et spesielt ansvar?

Hva slags kunnskap skal vi gi dem? Er kunnskap nøytral, - klasseløs?

På seminaret begynte vi å formulere spørsmålene. Diskusjonene må fortsette dersom vi skal finne svarene.

Anne M.

MED SKOLEN

tjene de bestående produksjonsforhold. Utdanningsverket er en av de viktigste institusjon-

ene som reproducerer det borgelig kulturelle og ideologiske herredømmet. Dette gjøres ved at elevene formidles bestemte normer og oppfatninger. Elevene læres også opp til å akseptere bestemte former for "rettferdig ulikhet" (karakterer).

Men endringer i skolen kan ikke bare sees i sammenheng med kulturell tilpasning. Skolen har også som oppgave å gjenskape en arbeiderklassesom har de nødvendige kunnskaper for å kunne gå inn i produksjonen.

HVA SLAGS ARBEIDERKLASSE TRENGER KAPITALEN?

I stikkords form kan vi nevne at produksjonsforholda i Norge har endret seg sterkt i de siste tiåra. Kapitalen trenger en arbeiderklasse som er lett å omskolere, og som har såpass allmene kunnskaper at det er mulig uten for store omkostninger. Fleksibilitet og tilpasningsdyktighet til stadig skiftende behov er nøkkelord.

Et slagord for statens utdanningspolitikk er "livslang læring". Dette fører med seg at førstegangsutdanningen stort sett går ut på allmenfag, redskapsfag, eventuelt med en liten og dårlig fagutdannelse som kan kompletteres.

HVEM HAR STÅTT FOR REFORMENE?

DNA har innenfor skolepolitikken rådd grunnen alene mer fullstendig enn på noe annet område. Alle reformer er blitt hyllet inn i radikale fraser og demokratiske målsettinger. Realiteten har vært; hver eneste reform har tatt utgangspunkt i kapitalens behov.

Klassesamfunnet som helhet består og har alltid bestått med sin rot i produksjonsforholdene, i eiendomsretten og disposisjonsretten til produksjonsmidlene. Ulikheter har aldri vært årsaken til klasseskillene, men et symptom.

HVILKE LOVER STYRER SKOLENS UTVIKLING?

Fire teser må holdes fram.

- All undervisning og enhver skole tjener den ene eller den andre klassen.
- Den klassen som har den politiske og økonomiske makta, avgjør hvilken klasse undervisningen skal tjene.
- Skolen er en del av overbygningen i samfunnet.
- Mellom den delen av overbygningen som skolen utgjør og den økonomiske basisen er det alltid motsigelser.

Thorleif.

EVALUERINGSUTVALGET

Denne artikkelen om karakterer og vurdering er basert på innledninga og dels på debatten etterpå under SSFs skolepolitiske seminar sist sommer. Artikkelen er av plasshensyn kort og skissemessig, og synspunktene står for undertegnede egen regning.

Få offentlige utredninger har utløst en så heftig debatt som de to innstillingene "Evalueringsutvalget for skoleverket" har kommet med. Dette er naturlig av to grunner: For det første fordi alle mennesker i dette land enten er nåværende eller tidligere elever, foreldre eller t.o.m. lærere. Skole og skolens vurdering av elevene er noe vi alle har et forhold til på en eller annen måte. For det andre fordi Evalueringsutvalgets innstillinger (i dagligtale og heretter i denne artikkelen kalt "EVA I og II") føyer seg pent inn i rekka av DNAs skolereformer de siste åra. De utgjør på mange måter kronen på verket "Den Nye Norske Skolen", det byggverket som Steen-komiteen, Lov om videregående skoler, Mønsterplanen for grunnskolen, Integreringsloven osv. også er deler av.

HVORFOR ER DET NØDVENDIG FOR MONOPOLKAPITALEN Å FINNE NYE FORMER FOR Å VURDERE OG SORTERE ELEVENE?

I et klassesamfunn vil skoleverket alltid tjene den herskende klassens interesser mot de undertrykte klassene. Det vil ha som en av sine fremste oppgaver å gjøre barn fra arbeiderklassen og de andre undertrykte klassene til lydig og lojal arbeidskraft for kapitalen. En annen viktig oppgave vil være å gi den kommende arbeidskrafta de kunnskapene og den typen ferdigheter de trenger for å opprettholde produksjonen og skape profitt.

Skolen har altså både en ideologisk oppgave (tilpassing og dressur) og en "materiell" oppgave (å skaffe kapitalen riktig type arbeidskraft på ulike nivåer). Vurdering av elevene trengs til å løse begge disse oppgavene:

- Til å dressere elevene: Som pisk for de "svake" (disse kommer som regel alltid fra de under-

trykte klassene) slik at de kan godta "sin plass i livet", d.v.s. godta et liv som lønsslave for kapitalen uten å gjøre opprør. Som "gulrot" for de andre: "Får du gode karakterer/godt skussmål kan du klatre oppover og få en interessant jobb!"

- Til å sortere elevene: De som skal bli arbeidere for seg, de som skal ha "bedre kvalifiserte" jobber for seg.

ENDRINGENE I SKOLEVERKET HAR SIN ÅRSAK I AT KAPITALENS BEHOV ENDRE SEG

Teknisk mer komplisert produksjon trenger et større antall folk med en noe høyere utdanning enn tidligere. Staten spiller en stadig større rolle i samfunnsøkonomien etterhvert som statsmonopolkapitalismen utvikler seg. Derfor vokser det statlige byråkratiet og trenger flere folk. Stadige "omstruktureringer" i næringslivet krever arbeidskraft som er flyttbar og mobil, og som kan læres opp på nytt.

Slike "behovsanalyser" for arbeidskraft er vel kjent fra de seinere åra, og er brukt som grunnlagsmateriale i de fleste offentlige innstillingene om skoleverket. (se f.eks. Steen-komiteen, som danna grunnlaget for dagens nye videregående skole. DNAs nåværende formann Reiulf Steen satt som formann i komiteen.)

Stikkordsmessig har dette ført til følgende endringer i skoleverket (båret fram bl.a. gjennom Mønsterplanen):

- Elevene skal lære å lære, d.v.s. arbeidsmetodene, studieteknikk etc. er oppvurdert.
- Utvisking av grenser mellom faga i skolen, mindre vekt på reine, faglige kunnskaper, økt vekt på emneundervisning.
- Mindre vekt på tilegning av eksakt kunnskap.
- Skolen skal spille en større rolle enn før når det gjelder sosial tilpasning av elevene. Flere saker kunne nevnes, dette er noe av det grovste.

VURDERINGAS ROLLE I OMFORMINGA AV SKOLEN

Karakterer er den formen for vurdering av elev-

KRONEN PÅ VERKET I DNA'S SKOLEPOLITIKK

ene vi kjenner fra vår egen skoletid. Den er tatt vekk fra barnetrinnet, EVA I og II foreslår den fjernet fra ungdomstrinnet. Når karakterene foreslås fjernet, er det fordi de ikke lenger svarer godt nok til kapitalens behov for å vurdere elevene. Endra målsetting for skolen i samsvar med kapitalens behov fører til at et redskap for vurdering, karakterene, etterhvert blir avlegs og må erstattes med mer tjenlige, smidigere måter å vurdere elevene på. Som DNA sjøl sier: Bruk av karakterer er en anakronisme i Mønsterplanens tidsalder.

EVALUERINGSUTVALGETS KONKLUSJONER KORT OPPSUMMERT

- 1) Bruk av eksamen bør bort i grunnskolen, i den videregående skolen bør omfanget reduseres.
- 2) Karakterer skal vekk fra grunnskolen, opprettholdes stort sett i den videregående skolen.
- 3) "Uformell vurdering" skal erstatte karakterer i grunnskolen, og skal i økt utstrekning tas i bruk i den videregående skolen i tillegg til bruk av karakterer.

Hva mener utvalget med "uformell vurdering"? Dette gjøres til et svært vidt begrep. Det omfatter alt fra en klapp på skulderen i skoletimen til regelmessige, skriftlige skussmål. Det er særlig en sak som er verdt å merke seg: Den "uformelle vurderinga" skal omfatte alle sider ved elevenes skolearbeid: Faglig nivå, læring, sosial tilpasning, evne til samarbeid osv. osv. Arbeidsprosess er like viktig som resultatet.

KONKLUSJON

Som redskap for å dressere elevene er skussmål et enda snedigere og framfor alt smidigere redskap enn karakterer. Skussmål kan være mye rart, og det praktiseres svært ulikt i barne-skolen i dag. Men vi skal være klar over at med de perspektivene EVA I og II legger opp til, vil skussmål i framtida bli et verre og hardere redskap for undertrykking enn karakterene er.

Betyr dette at vi skal forsvare karakterene fordi de vil bli erstatta av noe verre? Etter min mening; nei. Kampen som er reist mot karakterer i en del skoleslag er riktig og rettferdig, og fortjener all vår støtte. Karakterene er sannsynligvis på vei ut av skolen. Men de er ikke ute ennå, og stanken fra dette skolepolitiske liket vil forpeste i alle fall den videregående skolen en god stund ennå.

Men i forbindelse med EVA I og II, og på litt sikt, er kampen mot skussmål viktigere enn kampen mot karakterer. Og denne kampen bør opp-prioriteres, særlig nå i høst når EVA II er ute til "høring".

B.B.

KAMPEN MOT SKUSSMÅL VIKTIGERE ENN KAMPEN MOT KARAKTERER !!!

Et overveldende flertall på SSF's seminar i Oslo gikk mot karakterer.

Men situasjonen nå er at Evalueringsutvalget har lagt fram sin innstilling nr.2. Utvalgets flertall ønsker å fjerne karakterene i hele grunnskolen og erstatte dem med uformelle vurderinger og skussmål. Skal sosialister og kommunister støtte Evalueringsutvalget? Er skussmål et brukbart alternativ til karakterer?

Idag brukes skussmål i barneskolen.

Skussmål har allerede vært i bruk i flere år i barneskolen. Evalueringsutvalget vil innføre skussmål i ungdomsskolen. Men det er en viktig forskjell mellom barneskolen og ungdomsskolen.

Etter barneskolen skal alle inn på ungdomsskolen, og det er uansett hva som har stått på skussmåla, men etter ungdomsskolen skal eleven sorteres og fordeles slik at "alle kommer på rett hylle i livet". Som kjent skal noen få bli direktører, mange skal bli arbeidere, stadig flere skal bli arbeidsløse osv.

Så lenge skussmål blir brukt internt i barneskolen, som en av flere måter lærerne kan informere elever og foreldre om hvordan skolearbeidet går, er de ganske uskyldige. Mange lærere på barnetrinnet er fornøyd med ordningen. Her kan også skussmålet bestå av en samtale med foreldrene. Svært få lærere i barneskolen ønsker seg tilbake til karakterene

Skussmål i ungdomsskolen - verre enn karakterer.

Noe helt annet blir det når skussmål skal tas i bruk i avgangsklassene i ungdomsskolen. Etter all sannsynlighet vil skussmåla her bli formalisert og brukt utad overfor videregående skoler og "arbeidslivet."

Å gå fra karakterer til skussmål i ungdomsskolen er å gå fra aska til ilden. Karakterene sorterer elevene i hovedsak etter visse kunnskaper. De blir dessuten brukt av lærere og skolen til å kue og disiplinere elevene. Dette er klart urettferdig fordi skolen i Norge er borgerskapets skole. Skolen formidler den kunnskap og den ideologi som borgerskapet er tjent med.

Men karakterene er ikke egna til å sortere elevene etter f.eks. klassefølelse, samarbeidsevne, fleksibilitet etc. Det er

imidlertid skussmåla.

Evalueringsutvalget er dominert av DNA: DNA - ledelsen er mot karakterer og for skussmål. Betyr det at den samme ledelsen er progressiv på karakterspørsmålet? På ingen måte! Det har skjedd store forandringer i skolen de siste åra. Det legges mindre vekt på eksakt kunnskap, mere vekt på visse ferdigheter som f.eks. studieteknikk, "lære å lære", samarbeidstrening etc.

Karakterene vurderer i hovedsak kunnskap. Men dette svarer ikke lenger verken til skolens innhold eller næringslivets behov. Den økonomiske basisen endrer seg raskt, konkret kunnskap foreldes. Det viktigste kravet til arbeidskrafta er nå ikke konkret kunnskap, men å kunne tilegne seg ny kunnskap (til bedriftsopplæring, omskolering), dessuten samarbeidsvilje, lojalitet, den rette klassefølelsen.

Skussmål - et tjenelig redskap for borgerskapet.

Skussmål er en form for vurdering som kan gi et bilde av denne type egenskaper og ferdigheter. Derfor er karakterene et forelda system - et system som ikke lenger er i overensstemmelse med borgerskapets behov. I karakterspørsmålet som ellers - er DNA-ledelsen i pakt med næringslivets objektive interesser.

Det er også viktig å være klar over at skussmåla er minst like urettferdig og undertrykkende overfor elevene, og vurderingen vil være mer - ikke mindre prisgitt den enkelte læreren. Skussmål vil også bety merarbeid for lærerne.

Karakterene er et middel borgerskapet bruker til å sortere, disiplinere og undertrykke elevene. Vi er imot at de skal ha dette middelet. Men framstøtet nær innføring av skussmål i ungdomsskolen. Det vil kunne gi borgerskapet et langt mer tjenelig og effektivt redskap. Dersom ikke progressive lærere og elever går i spissen for å slå dette framstøtet tilbake vil karakterene kunne bli bytta ut med skussmål i løpet av kort tid.

Vi skal fortsette å slåss mot karakterene, men fra Stortingsbehandlingen av Evalueringsutvalgets innstilling må kampen mot skussmål prioriteres på topp.

J:B.

NORSKUNDERVISNINGEN

På seminaret som SSF holdt i Oslo like før skolen begynte, starta blant mye annet en debatt om innholdet i skolen. Progressive lærere har diskutert dette altfor lite, så det er på høy tid vi kommer igang.

Jeg hevdet meninger som mange reagerte på, derfor dette innlegget for å bringe debatten videre ut. Håper både motstandere og evt. tilhengere griper til pennen og viderefører debatten i kommende nummer av Skole for Folket.

Jeg har jobbet i ungdomsskolen i snart 10 år - har hele tiden undervist i norsk, selv om jeg ikke har det som fag. Før Mønsterplanens tid var norskpensumet klart definert. Skal her bare ta for meg de krav som ble stilt ang. norsk litteratur. Kravene var at du skulle presentere for elevene et utsnitt av norsk litteratur, fra sagatida og helt opp til våre dager. Man skulle fortelle, lese utdrag av sagaer, Holberg, Ibsen, Bjørnson, Jonas Lie, Kielland, samt noen forfattere fra vårt eget århundre.

Mye kan sikkert sies om norskundervisningen den gang. Mange elever har sikkert syntes det var forferdelig kjedelig, mange fikk kanskje ikke så mye ut av det osv. osv. Det er ikke vanskelig å finne argumenter mot norskundervisningen slik den ble drevet.

Vi fikk så Mønsterplanen - hvor alle disse kravene ble fjernet, læreren skulle stå mer fritt til å undervise elevene i ting de syntes var "morsomt" osv. Det står sjølsagt ingenting i Mønsterplanen om at du ikke skal fortelle om norske forfattere og norsk litteratur, men du behøver ikke å gjøre det. På samme tid som vi fikk Mønsterplanen, kom det en bølge av såkalt ungdomslitteratur, f.eks. Peters baby, Når noen bare går sin vei osv. De fleste av oss tok imot dette med glede og så endelig kommer det noe som ungdommen synes er gøy- og du verden så mye enklere det var å få dem til å lese Peters Baby enn f.eks. Skipper Worse av Kielland. De par første åra syntes jeg sjøl det var riktig og forsvarte omlegginga av norsk undervisninga med at dette var bedre for elevene.

I de siste åra har jeg imidlertid begynt å tvile en god del på dette. Jeg har forsøkt å sammenlikne min egen norskundervisning før

med det jeg har bedrevet i de siste åra. OG- jeg har kommet til den konklusjon at de elevene som gikk ut før Mønsterplanen, visste mer om norsk litteratur osv. enn de elevene som har gått ut etter Mønsterplanen. Jeg har videre spurt meg selv: tjener dette elevenes og arbeiderklassens interesser eller gjør det det ikke? Svaret må bli nei!, omlegginga av norsk-pensumet er ikke i arbeiderklassens interesse eller i elevenes interesse. Hvis ikke den obligatoriske skolen gir elevene den type kunnskaper som jeg snakker om her- hvem vil da gi dem kunnskap om norsk litteratur osv. Jeg bekymrer meg i denne sammenheng ikke om borgerskapets unger - de får i alle tilfelle den kunnskapen som de trenger. Akademiker- unger likeså - de rammes ikke sånn som arbeiderklassens unger. Arbeiderklassens unger er blitt fratatt retten til å vite i alle fall litt om Ibsen osv. og viktige deler av norsk kultur. Personlig mener jeg det er viktig, selv om mange forfattere er borgerlige, har reaksjonære ideer osv.

Peters Baby og en del av ungdomsbøkene er i og for seg o.k. De tar for seg temaer som mange unge kjenner til, skilsmisse, abort, narkotika-problemer osv. Men hva gir de til sjuende og sist ungdommen? De er ofte intet-sigende og sjablonpregete, og litteraturverdien vil jeg sammenlikne med noveller i Det Nye. Det finnes sjølsagt hederlige unntak, som bøkene til Sven Wernstrøm.

Jeg mener det er progressive læreres plikt å få så mye kunnskaper inn i elevene som overhodet mulig. (Jeg driver ikke nå propaganda for at lærere skal jobbe livet av seg p.g.a. manglende bevilgninger osv.) Tendensen nå er det motsatte - mengden faktisk kunnskap er blitt mye mindre - elevene skal lære å lære slik at de seinere skal kunne bli fleksibele arbeidere, bytte jobber osv. Vi skal til slutt minne oss sjøl om hvem det er som har stått bak reformene. Det er ingen andre enn DNA' og d det norske borgerskapet! Og- når har de gjort noe i de siste ti åra som har vært i arbeiderklassens tjeneste?

Inger

ER DET KARAKTERER SOM HEMMER LÆRING AV KUNNSKAPER?

En kan finne mange eksempler på at karakter-systemet oppfordrer til overflatisk pugging av stoff. Målet blir jo å få gode karakterer, og ikke å tilegne seg kunnskaper.

Men det kan ikke bety at alle lærere mere hvis bare karaktersystemet forsvinner. Vil arbeiderklassens unger lære mere i en skole uten karakterer? Jeg tror ikke det. Jeg tror det er selve innholdet i skolen som virker fremmed og undertrykkende. Slik vil det vel også være om vi tar bort karakterene. Skolen vil alltid være en skole for borgerskapet, så lenge Norge er et kapitalistisk land. Det blir ikke mere spennende å gå på skole fordi om man tar bort karakterene.

Kanskje det vil bli flere elever som ikke lærer seg nødvendige kunnskaper på skolen - nettopp fordi de ikke forstår hva de skal bruke det til, - hvis de ikke har det presset over seg som karakterer tross alt er.

Derfor er

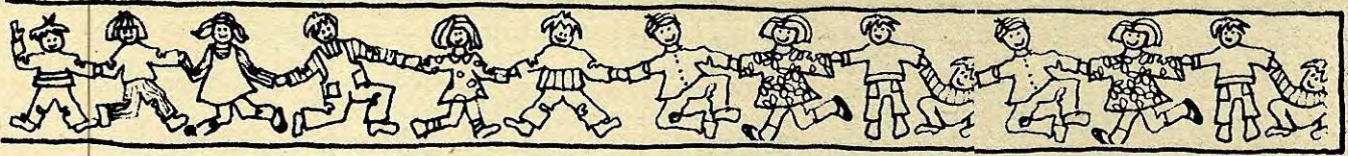
For noen år siden skrev Arne Skouen at bare 1 % av norske lærere var mot karakterer. Om så var, er nok forholdet mye endra nå. Likevel er mange lærere usikre på hva det vil føre med seg om karakterene blir avskaffa, og holder på det gamle: "Man vet hva man har, men ikke hva man får". Mange er redd for å få inn skussmål isteden, noe de med rette ser som et større onde. Andre frykter urettferdige opptaksprøver til skoler og yrkesliv. For ikke å snakke om alle dem som i sitt stille sinn lurar på hva de da skal holde villdyra i tømme med!

Som en av dem som tilhørte den ene prosenten karaktERMotstandere, og som har vært overbevist sådan fra mitt første år i skolen, hiver jeg meg ut i debatten. Jeg vil av plasshensyn nevne bare noen momenter, og oppfordrer andre til å ta opp tråden.

Jeg har arbeidet i mange år i flere skole-slag og vært nødt til å gi karakterer i alle år unntatt det siste, da jeg fikk anledning til å være ett år i barneskolen. Kontrasten er så påfallende at det ikke kan være noen tilfeldighet.

Jeg har sett på hundrevis av elever hvilken uheldig virkning karakterene har. Særlig merkbart synes jeg det har vært i fag som norsk, historie/samfunnsfag og tegning. Svært mange tør nesten ikke åpne munnen av frykt for å si noe galt. Det var nesten umulig å få til en skikkelig diskusjon i norsktimene, og mange tør ikke skrive sin hjertens mening i norsk stil. Og det enda de hadde meg som var så "demokratisk". Jeg har alltid fortalt elevene hvor ille jeg synes det er å måtte gi dem karakterer, og bedt dem prøve å ikke tenke på at de skulle ha karakterer i faget. Likevel blir det bare skinndemokratisk. Elevene veit så inderlig vel at uansett så er det du som har makta, fordi du forvalter riset bak speilet.

Jeg har sett altfor mange gi opp og resignere, bli tause og passive. "Det nytter

jeg mot karakterer.

ikke likevel." Eller bli aggressive og bråkete for å veie opp for faglige nederlag. Oppførsels og ordenskarakterene er et kapittel for seg. Først tvinger vi dem til å gå ni år i en skole som er mer eller mindre meningsløs for flertallet av dem. Så straffer vi dem, kanskje for livet, når de ikke finner seg i de reglene vi har satt for dem. Jeg har slåss som en løve på tre lærerråd for å berge en 9. klassing fra å få mindre bra i oppførsel vesentlig p.g.å. ^{røyking} og en alminnelig trass, og tapt. Tanken på den gutten og de veiene som ble stengt for han, forfølger meg ennå.

Karakterene er ikke engang bra for de skoleflinke. Systemet er slik at de ofte ikke behøver anstrenge seg i det hele tatt for å få gode resultater. Så hoverer de over sine medelever hver gang de får bekreftet sin egen fortreffelighet, og har ikke engang lært seg å arbeide hardt. "Å, ungene veit så godt hvem som er flinke og hvem som er svake," sier karaktertilhengere. Det er riktig nok. Men det er ikke det samme som å stadig få bekreftet sin egen mistanke om at en ikke er noen kløpper, daglig å få trykt nederlagene ned gjennom halsen på seg!

Vi sosialister veit jo så godt hvem de skoleflinke er, og hvilken klasse de tilhører.

Borgerskapets skole honorerer middelklassens kunnskaper og ferdigheter. Det er arbeiderklassens barn som blir tapere. Deres kunnskaper spørres det ikke etter, de teller ikke. De skal jo sorteres ut til de dårligste jobbene og skal læres opp til å godta et syn på seg sjøl som mindreverdige og dumme. Karakterene "beviser" hver dag og hver time at de ikke duger til noe. Klart det virker når det pågår i årevis! Og det er her jeg mener karakterene gjør aller størst skade: de fratar systematisk arbeiderklassens barn sjøltilliten.

Og det er verre enn noen opptaksprøve! Det er derfor jeg mener vi ikke må trappe ned på kampen mot karakterene sjøl om skussmål er ennå verre.

"Jamen, elevene vil ha karakterer, og for-

eldrene også," innvender mange, og viser til alskens undersøkelser. Klart de vil det, de veit jo stort sett ikke om noe annet. Alle har gått i en autoritær skole, og de har ikke i alle år vært utsatt for en massiv propaganda for karakterer. I spissen går de flinke elevenes foreldre. Vi lærere som mener at vi veit at karakterer er til skade for arbeiderklassens barn, må ta opp kampen ut ifra vår innsikt. Vi kan ikke la være å kjempe mot karakterer fordi om elevene sjøl ikke veit bedre ennå.

Det siste året har jeg arbeidet i en 6. klass og det har vært en lise å slippe karakterene. Jeg har arbeidet på spreng dette året, nærmest som sosiallærer for å utnytte maksimalt tida før skillelinjene sementeres. Kom ikke og fortell meg at elevene ikke lærer noe uten karakterer! Vi har vært friere til å ta opp temaer som virkelig fenger. Sosialt har en del elever gjort framskritt som jeg mener ville vært utenkelige i 7.kl., og faglig har mange fått nytt mot. Jeg gruer til å måtte begynne med karakterer i år, og se mismotet sette inn.

Spør lærerene i barneskolen om de vil innføre karakterene igjen! De fleste vil nok betakke seg. Selvfølgelig har ikke barneskolen blitt revolusjonert uten karakterer, og det vil heller ikke ungdomsskolen bli. Men undertrykkinga blir mindre direkte, og elevene blir litt gladere.

Til deg som tror du vil få det hardt i en helt karakterfri skole, vil jeg si: klart at vi da ^{vil} måtte forandre på innholdet i skolen. Vi må slutte å gi elevene så mange stener for brød. Vi må derfor samtidig arbeide for å gi elevene mer undervisning som de virkelig er tjent med, f. eks. mer praktiske fag, bedre kontakt mellom skolen og samfunnet ellers, for å antyde bare et par ting. Men da er vi over i diskusjonen om hvordan vi sosialister vil ha skolen, og det er en annen debatt.

I.B.

"OG SÅ KOM VI TIL NORGE."

ET YPPERLIG HJELPEMIDDEL I KAMPEN MOT RASEFORDOMMENE.

Som lærer eller ungdomsleder kjenner en altfor vel uttrykkene for rasefordommene som omgir oss i stadig økende grad. Barn og ungdom gjen-speiler holdningene i hjemmene, og de pakker ikke inn meningene sine. Særlig er det pakistane-re som får unngjelde. "Pakkis" er blitt et alminnelig skjellsord. Og vi kjenner påstandene om at landet oversvømmes av svartinger, at pakistanere tar jobbene fra oss, at de lever på sosialen og får fine leiligheter av kommunen mens vi sjøl må stå på venteliste i årevis, at de kjører rundt i fine biler og slåss ustanseli for å nevne et lite utvalg.

En kan prøve å tilbakebevise påstandene, preke rettferdighet og fornuft og argumentere så en blir blå i fjeset, men det har som oftest liten virkning. Og en ser så godt hvordan det er hakkeløven som gjør seg gjeldende - ingen er mer hatske enn den som sjøl be-finner seg nederst på den sosiale rangstigen i klassen eller gjengen. Det er lett å bli grepet av avmakt og gi opp når en ikke klarer å slå den minste sprekke i muren av uvitenhet og fordommer. En forstår at bare teori ikke hjelper, en må finne en annen innfallsvinkel så en kan få vedkommende til å identifisere seg med den som er annerledes. Først når følelsene settes i bevegelse, kan en ha håp om å endre holdninger.

Og her er boka "Og så kom vi til Norge" kommer inn. Den viste seg å være nettopp det hjelpemidlet jeg som lærer hadde savnet. Den var til så god hjelp at jeg gjerne vil være med og gjøre boka annå mer kjent., og sam-tidig fortelle litt om hvordan vi brukte den.

Boka er skrevet av Sverre Asmervik. Den er en spennende ungdomsroman, som passer for barn helt fra 7-8 år og til voksne. Hovedpersonen, Hasan, er en ung pakistansk gutt, og alt blir sett gjennom hans øyne. -Han forteller sin families historie fra de bodde hjemme i Pakistan til de, drevet av sykdom og nød, bestemmer seg til å søke seg en ny fram-tid i Norge. Hoveddelen av boka skildrer hvor-dan møtet med Norge og nordmenn blir en ganske annen enn de hadde forestilt seg.

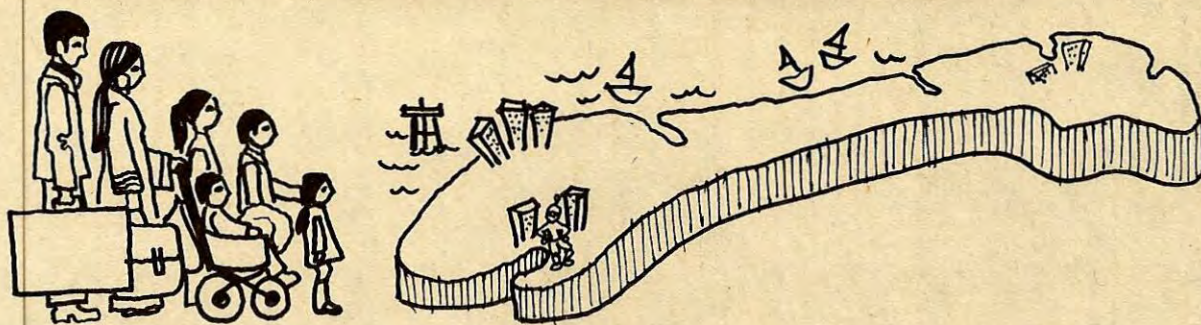
fornedring og ydmykelser, diskriminering og grov uforstand, men også samhold og stolthet over egen identitet.

Det at vi møter dem på deres hjemmebane og får et innblikk i deres dagligliv og kultur er meget viktig. Dermed blir de mindre fremmed-artet og lettere å forstå for oss. Vi skjønner også at det ikke er for moro skyld de forlater hjemlandet og alt de er glad i. Onkelen som var reist i forveien til Oslo, representerer familiens håp. Og ved at vi er blitt kjent med Hasans familie i deres rette miljø opplever vi kultursjokket med deres øyne. Vi ser oss sjøl fra en ny synsvinkel, vi blir de fremmede og rare. Denne uvante avstanden til det hjemlige gjør at vi lettere tar inn dt forfatteren vil ha fram.

Boka gir en fin skildring av den kultur-konflikten pakistanerne i Norge kommer i. Vi ser at Hasans far strever med å beholde den autoriteten han hadde i Pakistan. Samtidig blir Hasan et slags overhode for familien hans fordi han behersker norsk best. Ifølge sin religion skal han ikke tenke på jenter og opp-lever hvor voldsomt det provoserer enkelte nord menn.

Dette var bare noen antydninger av hva boka tar opp. Hvordan kan den bør den brukes? Generelt vil jeg si at barn og ungdom fra en ca. 10 år og oppover vil sluke den, den er lettest og meget spennende. Lest høyt vil den kunne nå atskillig yngre barn. Men for å få den fulle virkning av boka bør den unge leseren få diskutere innholdet av boka med en voksen. Jeg vil nå fortelle litt om hvor-dan vi arbeidet med boka i en gruppe 12-åringer i en 6. klasse.

På forhånd hadde rasefordommene hos en del av barna slått ut i full blomst da det dukket opp et "pakistanerbrev" i klassen. Dette "brevet" er ren pakistanerhets. Det har stått gjengitt i Klassekampen og Akers Avis. Det er spredd i stort omfang på flere skoler i distriktet, og det er sannsynlig Norsk front som står bak. Vi var to lærere som prøvde å få barna til å gjennomskue falskneriet, men med lite hell.

Så kom jeg med boka til Asmervik. Til å begynne med var det enkelte som protesterte høylytt:-alle pakkiser var dumme, og de gad ikke lese om dem, osv. Men jeg sa at nå fikk ingen si noe mer før vi hadde skaffet oss litt kunnskaper om Pakistanere. Og så begynte høytlesinga. Da ble det fort stilt. Mange hadde småsøsken sjøl, og de levde seg inn i fortellingen om søsteren og småbrødrene til Hasan.

Ettersom fortellingen gikk framover, tok vi pauser og diskuterte det vi hadde lest i boka som gjorde sterkt inntrykk. Det var mye. En gutt begynte å fortelle om hvor slemme de hadde vært mot ei indisk jente da de gikk i 3. klasse, og tok avstand fra det nå. En av de "tøffeste" guttene prøvde seg med litt pakistanerhets midtveis i boka, men han ble stoppet av en likemann med følgende ord: "Dem er like bra dem som deg, skjønner du!" Og fra da av har vi faktisk ikke hatt noen problemer med rasediskriminering uttalelser i vår klasse.

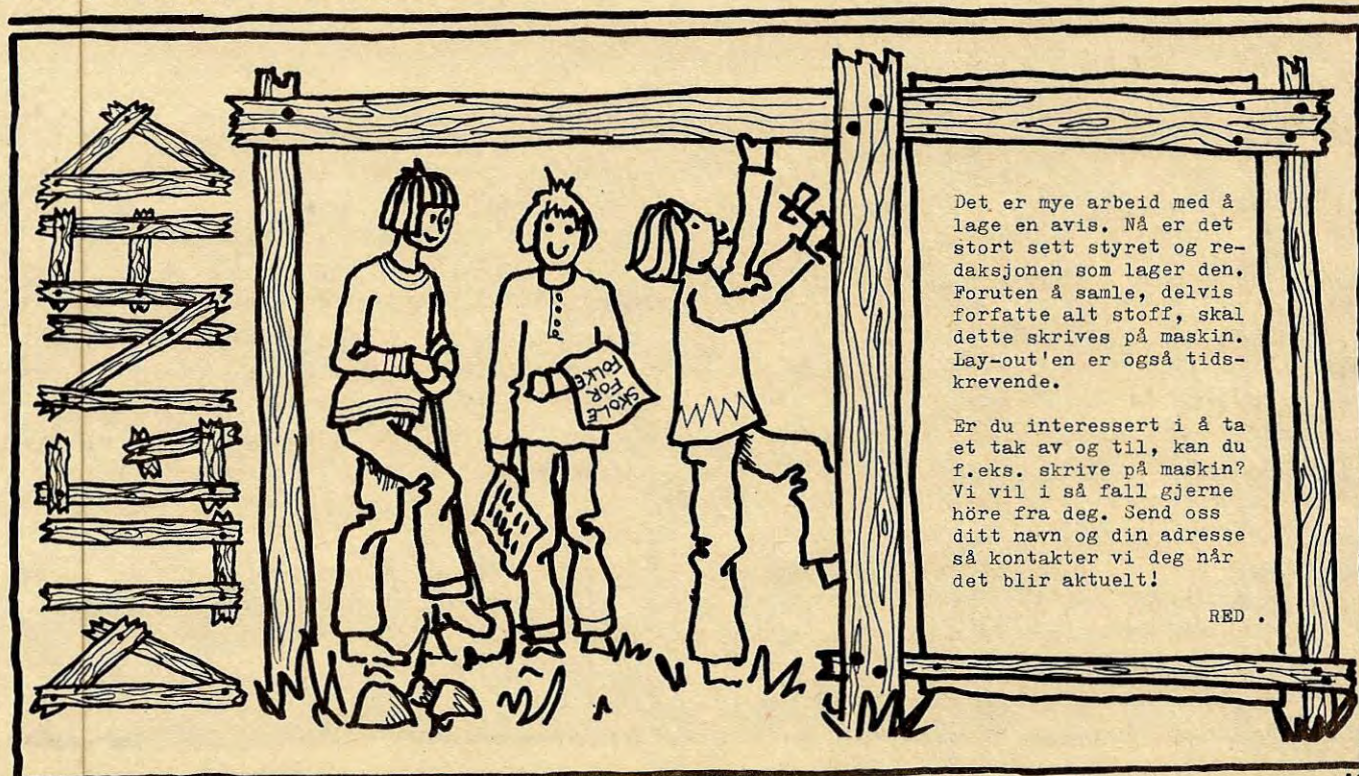
Som etterarbeid skrev alle i klassen sin mening om boka, hva som hadde gjort sterkest inntrykk på dem, om det var noe de syntes

virket overdrevet eller usannsynlig, og hva de mente de hadde lært av boka. Folk var oppbrakt over all urettferdigheten Hasan og familien hans ble utsatt for. På det siste spørsmålet svarte svært mange at de hadde lært at fremmedarbeiderne ikke tar jobbene fra oss. De som ville, tegnet til. Svarene var så interessante at jeg sendte hele bunken til forfatteren. Han svarte med et fint brev til klassen om hvordan han hadde arbeidet med boka, hva som var bygd på faktiske hendelser og hva som var fri diktni ng.

-Men om en ikke kan korrespondere med forfatteren av alle bøkene en leser, er det klokt å bruke tid til et slikt etterarbeid når inntrykkene har fått synke. Vi leste boka nokså i ett, i minst en time h ver dag, for sammenhengens skyld.

Jeg håper at andre lærere har fått lyst til å bruke Asmerviks bok i sitt arbeid med barn og ungdom. Som vi har sett, lar det seg gjøre å endre holdninger når vi tar skjønnlitterature til hjelp.

Lærer

MÖTE MED :

SVERRE ASMERVIK

- Sverre Asmervik, hvem er du, og hva har du skrevet?

Av yrke er jeg lektor i spesialpedagogikk på Høgskolen for spesialpedagogikk. Jeg er utdannet psykolog. I 1972 skrev jeg "Ungdom og seksualitet", og "Eleven i dine hender". Så fulgte to romaner i 1976, "Bjarne på skjæret", og "skitt". I 1977 kom "Og så kom vi til Norge",. Senere i år kommer to bøker, en barnebok om noen førskoleunger som okkuperer et gammelt hus for å bruke det til daghem, og "Slagbjørnen", ei bok om politivold og litt om nynazisme.

-Hvorfor ble du opptatt av raseproblemet?

-Som forfatter synes jeg det er viktig å ta opp kontroversielle forhold i samfunnet der du kan påvirke folk i en eller annen retning. De nazistiske tendensene blir stadig sterkere her i landet. Debatten om raseproblemet sto liksom i stampe, det var mange som slet med dette spørsmålet. Derfor valgte jeg å gripe inn i samfunnsdebatten på den måten jeg best kunne.

-Hvorfor skrev du for ungdom?

-Unge mennesker er mye lettere å nå, de har ikke på fasttømrede holdninger. De er mer mottakelige for nye meninger. Og ikke minst utgjør de et viktig potensiale for framtidens Norge.

-Hvorfor valgte du å skrive en roman om raseproblemet?

-Hvis du forteller om et fenomen som noe abstrakt og teoretisk, er det meget begrenset hvor bredt ut du når. Du når folk bare gjennom et intellektuelt mottakerapparat. og det er bare en liten del av helheten. Du berører ikke leseren følelsesmessig og derved dypere. Du må på en eller annen måte finne en

annen innfallsvinkel. Ved å skrive bra litteratur som er spennende og engasjerende, når du leserne gjennom følelsene, og følelser har vi alle. De fleste mennesker leser et eller annet tegneserier eller Morgan Kane-bøker, f.eks.

En må ikke bli sur på Kjell Hallbing fordi hans bøker blir lest, men ta opp utfordringen. Vi kan lære av det beste i de ting han skriver. Du må smelte sammen det rent seriøse du vil ha fram med en levende og spennende form.

Fordi leseren blir kjent med personene, blir hun eller han glad i dem, eller i alle fall ikke likegyldig overfor dem, men blir oppbragt om noe galt hender "heltene" hans/ hennes. Og dette er det viktige: hvor forfatteren har lagt sin lojalitet. Det avgjør hele retningen av påvirkningen. God litteratur skal angå leseren, og det har stor klassisk litteratur gjort fra "Onkel Toms hytte" til Nexø's "Pelle erobreren". Men det er galt hvis boken bare appellerer til følelsene uten å forklare de bakenforliggende årsakene til det som skjer.

-Vil du si litt om hvordan du arbeidet med boka?

-Hele boka er basert på undersøkelser i marka. Jeg kunne ikke skrevet den hvis jeg ikke hadde bodd i Oslo. Jeg leste alt jeg fant om Pakistan på Deichman (ca. 10 bøker). Jeg snakket med mange i Norge som har berøring med dette feltet (lærere, folk i sosialsektoren som arbeider med innvandrerspørsmål) og leste de rapportene og undersøkelsene de hadde skrevet. Jeg intervjuet mange pakistanere og nordmenn for å få vite deres tanker og reaksjoner. Og jeg var ute i felten på noen hjemmebesøk, bl.a. på Grønland, og så de forholdene mange pakistanere lever under.

Da jeg følte at jeg hadde nok kunnskaper til å skrive, skrev jeg et råmanus og sendte det ti kritikk blant folk jeg stolte på, bl.a. pakistanere. Så måtte jeg velge ut den kritikk jeg ville høre på.

-Har du noe inntrykk av hvordan boka er blitt mottatt blant pakistanere?

-Både positivt og mindre positivt. Noen pakistanere liker ikke at jeg beskriver landet deres som fattig. De kommer i en slags forsvars posisjon. Vi ville kanskje gjort det samme.

-Hvorfor er boka skrevet i jeg - form?

-Noen har kritisert akkurat det, og ment at jeg ga meg ut for å være en annen enn jeg er. Men jeg ville tvinge meg til å identifisere meg med Hasan, og jeg mener at leseren lettere identifiserer seg med han. Fordi han ikke er norsk, bruker han et enkelt språk og korte setninger. Det er igjen vellykket overfor unge lesere. Det gjør det lettere for dem å oppfatte innholdet.

-Ja, hvilke klassetrinn mener du boka passer for?

-Egentlig skrev jeg den for 14-15-16-åringer, men jeg vet at den er brukt helt ned i 2.-3. klasse, da som høytlesning. 7-8 åringer må selv følgelig få forklart mer.

-Har du fått noen negativ kritikk?

-Noen har ment det er galt at en nordmann skriver om Pakistan når han ikke er ekspert. Det er riktig at jeg ikke har studert etnografi og minotiteter, men ingen forfatter ville tørre å skrive skjønnlitteratur om slike temaer hvis det var kravet. Faglitteraturen blir som regel tørr og teoretisk. Vil en få leseren til å identifisere seg med personene i boka, slik at budskapet når fram, må en formidle det i en skjønnlitterær ramme. Forøvrig har ikke kritikerne kunnet påvise særlig vesentlige feil ved framstillingen, og de skyldes grundig sjekking av manus før trykking.

-Er du fornøyd med boka? Synes du du har oppnådd noe av det du tok sikte på?

-Ja, jeg har oppnådd mye mer enn jeg hadde trodd på forhånd. Boka har nådd mye bredere ut og fikk bedre kritikk enn jeg hadde ventet. Ikke minst i lys av de reaksjonene jeg har mottatt er jeg fornøyd.

-Har du peiling på hvor mange som har lest den?

-Den er hittil trykt i 9000 eksemplarer, og var faktisk en av de mest solgte norske romaner i 1977. Bare Michelet, Solstad og Fløgstad solgte mer. Jeg får stadig reaksjoner fra voksne som har lest den. Hadde egentlig ikke trodd at mange voksne ville lest den utover enkelte lærere.

Det er veldig oppmuntrende og stimulerende å nå så bredt ut. Du føler at du er på rett vei, skriver om noe som en del mennesker oppfatter som viktig. Jeg tror ikke man skal ønske seg

så mye mer som forfatter. Den dagen ingen bryr seg om det du skriver, er det ingen vits i å skrive.

-Vil du si litt om de to neste bøkene dine?

-Barneboka om ungene som okkuperer en gammel villa som de vil ha til daghjem, er en fabel, ikke en realistisk roman. Blant fiendene deres er banksjef Børs og politimester Kølle. Det er viktig å få fram den reelle funksjonen politiet har og hvem sine tjenester de utfører. Her er ikke noen virkelighetsflukt i løsningen av problemene.

Den siste boka heter "Slagbjørnen". Den er skrevet for voksne, men vil sikkert bli lest av mye ungdom. Jeg har prøvd å lage ei spennende bok. Den handler om Arild Knutsen fra Vålerenga, 19 år, en ganske alminnelig gutt som ikke er politisk bevisst på noen måte. Uforvarende dumper han opp i en brudulje i Slottsparken, og kommer i konflikt med politiet fordi han protesterer mot politiets overgrep mot ei jente. Han kommer utfor nynazister, og får erfare en rettssak hvor han blir uskyldig dømt uten bevis. Det er mye som hender i boka, jeg rakk akkurat å få med meg slaget i Slottsparken natt til 1.mai.

-Tror du vi med like stort hell kan bruke den i undervisningen?

-Jeg håper det!

-Da ønsker vi deg fortsatt lykketil, Sverre Asmervik, og sier takk for praten.

FOLKVORD

For norsklærere, og vel også de fleste andre lærere i dette landet, er fremmedordet synonym et kjent uttrykk. Ord som har omtrent samme betydning kalles synonymer. I løpet av det siste året har vi her i landet fått en rekke synonymer til ordet Yrkesforbud, og kanskje mest kjent blant lærere og nå også andre yrkesgrupper er Kjell Folkvord.

Kjell Folkvord har ikke fått jobb i Odda kommune siste skoleår, og at dette skyldes hans politiske aktivitet utenfor skolestua synes å bli klarere for stadig flere folk i dette landet.

Bakgrunnen vil være kjent for mange, og for de av dere som ennå ikke har blitt ordentlig kjent med saken, kan jeg anbefale Hvitboka som er en grundig dokumentert framstilling av et av de klareste eksempler på yrkesforbud i dette landet.

Hvor står saka idag?

Ved første tilsettingsrunde for neste skoleår (1978/79) ble Kjell Folkvord ikke betraktet som søker.

Et tilsettingsutvalg, som har fungert i fravær av skolestyre, fattet 10. juli vedtak om at søkere uten utdanning skal få jobb i Oddaskolen, men ikke Kjell Folkvord, på tross av godkjent lærerutdanning og 4 års praksis.

Det gjenstår nå at skolestyret skal godkjenne dette, slik at det kan gå til skoledirektøren for endelig godkjenning. Dette ser jo ut som rene plankekjøringen, men det er en stor spiker i denne planken som, for alle som støtter Kjell Folkvord, må sees på som med stor glede.

Skoledirektør Per Kvist har i et brev til skolestyret uttrykt uenighet i dette vedtaket. På spørsmål fra avisa Klassekampen om hvorfor, sier skoledirektøren at de som er innstilt i de ledige stillingene er ikke-kvalifiserte søkere. Kjell Folkvord er kvalifisert, derfor må han tilsettes.

Dersom skoledirektøren gjør alvor av sine

-SAKA

synspunkter, vil han da anke skolestyrets endelige vedtak, og sende saken tilbake til skolestyret. Om da ikke skolestyret tar hensyn til en eventuell anke kan skoledirektøren anke saken for departementet. Som dere skjønner en tidkrevende prosess, som tidligst vil resultere i noe en gang i oktober.

Rettssak.

Utenfor disse kommunale instanser går saken sin gang. En rettssak mot Odda kommune forberedes, der krav om at forbigåelsen må kjennes ugyldig, krav om ansiennitet og erstatning for økonomisk tap står sentralt. En eventuell rettssak må selvsagt også vurderes på bakgrunn av hvordan saken utvikler seg.

Støtte til nå. Hva bør gjøres?

Nesten 100 støtteuttalelser er kommet inn til nå, av dem ca. 15 fra lokale lærerlag. I alt 4000 underskrifter er nådd. Dette er bra, men bra kan bli bedre.

Så derfor; ta initiativ til støtteuttalelser! Dette er viktig, samt å samle inn penger til Kjell Folkvord. Å føre en rettssak koster penger, spør derfor de du samlet underskrifter av om de kan avse en tier eller mer til støttearbeidet, det trengs ca. 20.000 kroner. På skolen din er det kanskje kommet nye kolleger, spør dem om de har fått anledning til å støtte Kjell Folkvord.

Det er viktig å være klar over en ting, og det er at en i en rettssak mot yrkesforbud i Norge idag er det ikke nok å ha rett, en bred og slagkraftig støttebevegelse er nødvendig for å seire.

Så ikke nøl med å snakke med kjente og ukjente, det er en viktig og rettferdig sak du kommer med. Vi er inne i første fase av en åpen legalisering av yrkesforbud i Norge, vi må ikke sitte rolig og se på dette angrepet på ytringsfriheten. Kast inn alle kreftene til støtte for Kjell Folkvord. Nei til yrkesforbud.

BJØRNAR SEPPOLA

STØTTEERKLÆRING

Sendt til blant annet Lære for livet, Skole for folket og SSF, Norsk lærerlag, Storfjord kommunestyre og skolestyre, Bjørnar Seppola, Klassekampen, Ny tid m.fl.

Lærer Bjørnar Seppola har jobbet i skolen i flere år i samme kommune. Skoleåret 78/79 søkte han overflytting til en annen skole i kommunen, men søknaden ble avslått. Rektor og skolestyret har begrunnet avslaget med at han er politisk aktiv som SVs representant i kommunestyret, og at det vil gå utover hans lærerjobb. Rektor, som er medlem av Arbeiderpartiet og ordfører i kommunen, har uttalt at det er nok at en i lærerpersonalet driver aktiv politikk.

Initiativkomiteen mot forbigåelser ved lærertilsettinger mener at dette er et klart eksempel på en forbigåelse på politisk grunnlag og vil aktivt motarbeide at slikt skjer. Vi er skuffet over at Lærerlaget ikke i tilstrekkelig grad har fulgt opp denne saken, og vi håper at de nå vil gå aktivt inn for at Bjørnar Seppola får den stillingen han rettmessig har krav på.

Initiativkomiteen
mot forbigåelser
ved lærertilsettinger

INITIATIVKOMMITEEN MOT FORBIGÅELSER VED LÆRERTILSETTINGER

Initiativgruppa mot forbigåelser ved lærertilsettinger oppsto etterat flere lærere hadde hendvendt seg til organisasjonene Lære for livet, Sosialistisk Skoleforum og tidsskriftet Praxis fordi de sto i fare for å miste jobben sin. Dette skjedde våren -78. Våren -77 hadde lignende ting skjedd. Ved en skole i Oslo ble det blant annet gjort forsøk på å skifte ut en del av personalet til tross for at mange av lærerne hadde flere års ansiennitet og tilleggsutdanning. Lærerne hadde tatt opp rettferdige saker i lærerråd på skolen, dette var en av årsakene til at rektor fant dem for brysomme og ville hindre dem i å få jobb eller forsøke å spre dem på flere skoler. Etter kamp om å få beholde jobbene ble en del av lærerne igjen på skolen, resten ble spredd

Skolemyndighetene snakker om læreroverskudd hver vår, når høsten kommer må en ansette utdannede lærere ved flere skoler. I år sto lærere med flere års ansiennitet på varaliste da ferien begynte. Dette resulterte i at enkelte tok jobb i en annen kommune eller måtte finne seg noe annet enn lærerjobb. Noen fikk beskjed om at de kunne få årsvikariat ved en annen skole enn den de hadde vært på. Beskjeden om dette kom seint, etterat ferien hadde begynt. Er det en tilfældighet at mange av disse lærerne har vært aktive når det gjaldt å ta opp saker på sitt lærerværelse?

Folk fra Lære for livet, SSF og Praxis møttes, diskuterte og fant ut at det var behov for en Initiativkomite som kan gi støtte til folk som har problemer med å få jobb, samle erfaringer og formidle dem videre. Vi vil også rette lyset mot ansettelsespraksisen i skolen, informere lærere slik at de letter kan avsløre hva som skjer. Egentlig er vi lærere temmelig uvitende om hvilke rettigheter vi har når det gjelder ansettelsesvilkår-hvis vi kan kalle det rettigheter. Hvilken annen yrkesgruppe ville finne seg i å gå år etter år uten fast ansettelse, og måtte søke hvert eneste år om å få beholde den jobben du har. I Norsk Skoleblad sto det for en stund siden at lærere bare skulle gå to år midlertidig ansatt, deretter skulle de få oppsigelig stilling. Desto merkeligere var det at lærere med f.eks. 3 års ansiennitet sto på varaliste våren -78. En henvendelse til kretsforvinnen forklarte saken. For å få oppsigelig ansettelse tar skolesjefen hensyn til hvilke fag søkeren har - hvis ikke det er behov for fagkretsen i skolen blir det ingen oppsigelig stilling uansett 2 års ansiennitet eller ikke. Bestemmelsen er bare ord på et papir og holder ikke i praksis. Fagkretsen blir stadig brukt når det gjelder både oppsigelige og midlertidige ansettelser. I barneskolen skal man kunne under-

vise i alle fag etter endt lærerutdanning. Allikevål finner en mange eksempler på at en søker med "et fag det er behov for" går foran en med flere års ansiennitet. Det er med andre ord ingen klare retningslinjer for ansettelse, det varierer fra tilfelle til tilfelle. Det har også vært tilfeller der mannlige lærere har gått foran kvinnlige lærere med lenger ansiennitet. Kjønnsskimming ved ansettelser er ikke uvanlig.

Lærere har ingen klagerett når det gjelder ansettelse. Lærere som har søkt en stilling kan gjøre innsigelser overfor skoledirektøren for han har godkjent ansettelsen. Vedtak fra skoledirektøren kan ikke omgjøres.

Den tvilsomme ansettelsespraksisen åpner for at lærere som av en eller annen grunn ikke er ønsket i skolen lett kan stenges ute. Dette kan lett hindre lærere i å ta opp viktige saker i f.eks. lærerråd eller på lærerlagsmøter hvor rektorer og folk fra skoleadministrasjonen - arbeidsgiversiden- også er medlemmer.

Vi har hatt en del yrkesforbud den siste tida. Kjell Folkvord i Odda er et eksempel. Han går fremdeles uten jobb, og motivet er klart politisk. Det ferskeste tilfelle er Bjørnar Seppola i Storfjord kommune. Han får ikke jobb ved Storfjord ungdomsskole fordi han er SVs representant i kommunestyret. Rektor som er DNA mann og ordfører i kommunen vil ikke ha to politisk aktive ved skolen. I Ålesund forsøkte man å hindre Gunnar Mjaaland å få jobb. Han har 15 års ansiennitet og var vikarierende rektor ved en spesialskole ifjor. Han ble for brysom for skolemyndighetene fordi han tok opp viktige saker som angikk skolen han jobbet ved. Etter innbitt kamp for å få jobb samt brei støtte fra folk i kommunen er han i arbeid idag. Det beviser at kamp nytter. Det beviser også at brei støtte er viktig.

En del forbigåelser eller forsøk på forbigåelser kommer aldri fram for offentligheten til tross for at det er viktig at folk får vite hva som skjer. En står sterkere når en er mange sammen. Det er behov for Initiativgruppa, og det er viktig at folk bruker gruppa. Kontakt oss og fortell om gamle og nye erfaringer. Vi trenger flere folk til å være med på aktivt arbeid og planlegging. Vi trenger kontakter rundt på skolene. Derfor håper vi at mange lærere vil henvende seg til oss:

Initiativkomiteen mot forbigåelser
ved lærertilsettinger.
C/O Praxis,
Göteborggata 8,
Oslo 5.

SSF-medlem i
Initiativkomiteen.

HVA SKJEDDE MED "BOKA OM KALLE OG REINERT"

Boka om Kalle og Reinert er Espen Haavardsholms nye roman. Den har ikke kommet ut enda, men har allerede skapt bekymring i enkelte kretser. Boka er ingen dokumentarroman, men tar utgangspunkt i den tragiske hendelsen på Fornebu i 1975, der en ung biltjuv ble skutt ned av politiet. Videre handler boka om ungdommens situasjon og politivold.

Manuskriptet ble sendt til Gyldendal Forlag, men de sto midt oppe i rettsaka om Jernkorset og torde ikke trykke boka sånn uten videre, de reagerte blant annet

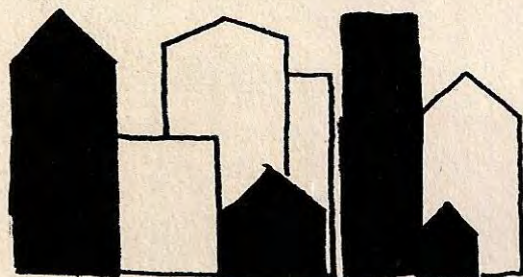
på skildring av politivold i boka. politivold er et faktum her i landet, og det er viktig at flest mulig får vite om at det forekommer. ikke alle er enige i det selvfølgelig, og dette skulle snart vise seg. Den 21. april sendte Norsk Forfattersentrum brev til de videregående skolene i Akershus pluss en del ungdomsskoler med tilbud om et besøk av Espen Haavardsholm der han ville legge fram stoff fra Boka om Kalle og Reinert til diskusjon og litterær debatt. Brevet med tilbudet ble sendt anonymt fra en av skolene i Akershus til Norsk Politiforbund. Formannen i Norsk Politiforbund, Leif Hagewick skrev et brev hvor han angriper boka og sendte brevet til departementet. Ifølge Hagewick stiller Politiforbundet seg tvilende til "nyttien av slik ensidig informasjon. Uten gitte motforestillinger vil en slik diskusjon kunne svekke tilliten til politiet." Politiforbundet ber skoleavdelingen i Kirke og undervisningsdepartementet om de ikke vil vurdere "om det er forenlig med den upartiske stilling skolen skal utvise."

Ekspedisjonssjef Johan Bjørge tok kopi av det usaklige brevet og sendte det til skolesjefen og skolestyret i Akershus med kommentar om at "Departementet forutsetter at den enkelte skole sørger for at kontroversielle emner som tas opp i undervisningen og ved besøk utenfra blir behandlet på en saklig og balansert måte." Norsk Forfattersentrum ble ikke innformert om det departementet hadde gjort. Dette kan ikke tolkes på noen annen måte enn et forsøk på å stoppe boka og forfatteren. Et forsøk på å skremme lærere fra å benytte seg av tilbudet fra norsk Forfattersentrum. Dette er enda et eksempel på forsøk på å kneble progressive forfattere og et forsøk på å hindre avsløringen av viktige trekk ved det kapitalistiske samfunns-systemet. Utbyggingen av politietaten, økte bevilgninger til denne, opprettelsen av terrorpolitiet, politiovervåking og politi mot ungdom og streikende arbeidere viser at etaten er et viktig redskap for staten til å kue alle som ikke handler i samsvar med det kapitalistiske samfunnets interesser. Derfor reagerer Hagewick og departementet likt på ei bok som "Boka om kalle og Reinert" og gjør alt for å hindre avsløring av undertrykkelsesapparatet.

Lærere oppfordres til ikke å la seg true, men benytte seg av tilbudet til Norsk Forfattersentrum og Espen Haavardsholm

I.M.

STOVNER SSF

SSF har fått sin første lokalavdeling på Stovner, Oslos nyeste og største drabantby. Stovner SSF har nåvært i virksomhet et halvt år, og vi ber om en prat med forkvinna for å høre hvordan det hele starta, og hvilke erfaringer de har gjort.

- Hvorfor starta dere lokalavdeling her på Stovner, hva var bakgrunnen?

- Bakgrunnen var frustrasjonen over å føle at en satt isolert hver på sin skole, uten å vite noe om hva som foregikk på nærmeste naboskole. Dette satt vi da en del lærere fra distriktet og pratet om privat en dag. Vi hadde en masse å fortelle hverandre, og det var så vellykket at vi fant ut at vi burde organisere sammenkomster blant lærerne i distriktet.

Det skjer så mange framstøt mot lærere og elever i dag, og det er ofte vanskelig å vite hvilken stilling en bør ta til mye av det vi møter. Vi mente at det kunne være til hjelp og støtte hvis vi kunne komme sammen med folk fra andre skoler og utveksle erfaringer, bli klar over framstøtene og diskutere og skolere oss.

Derfor tillyste vi et konstituerende møte for Stovner SSF 3. februar, etter å ha samrådd oss med SSF sentralt på forhånd. Det møtte 11 lærere fra 4 forskjellige skoler, og det ble valgt et styre på fire fra barne- og ungdomsskolen. På dette møtet fortalte vi hverandre om de lokale framstøtene på de enkelte skolene, og prøvde å sette dette i en sammenheng. Bl.a. vurderte vi lovligheten av f.eks. klasser på over 30 elever. Et annet svært saksområde var rammetimetallet.

-Hvor ofte har dere hatt møter, og hvilke saker har dere tatt opp?

-Vi la oss på ca. ett møte i måneden. I april tok vi opp rammetimetallet igjen, Folkvordsaka, 1. mai, men situasjonen i Stovnerområdet - det var et hovedpunkt. Det

blir det hver gang! Folk har et enormt behov for å fortelle om sine egne forhold. Vi er fortsatt inne i perioden med kartlegging av situasjonen. Det viste seg at klasse-sammenslåing er et aktuelt problem for mange (se forøvrig om prøveordningen av ressursfordelingen, hvor det blir mer utførlig behandlet). Vi sendte støtteerklæring til Kjell Folkvord. Angående 1.mai stilte vi medlemmene fritt m.h.t. hvilket tog de ville slutte seg til.

En viktig sak på mai-møtet var den nye prøveordningen om rammetimetallet. Den bør jeg kanskje forklare litt nærmere. Den nye prøveordninga fra i fjor går ut på at hver skole disponerer over sitt eget rammetimetall, sine egne bevilgninger. Samtidig har det vært en sterk nedskjæring av ressursene. Summen av dette er at ansvaret for forverringa av forholdene på den enkelte skole tilsynelatende ikke lenger ligger hos skolemyndighetene, men er skjøvet over på lærerrådet ved den enkelte skole.

Denne ordninga diskuterte vi og gikk hardt imot. Den skaper illusjoner om demokrati på arbeidsplassen og frihet til å disponere over ressursene slik det passer best for den enkelte skole. I virkeligheten betyr ordninga at vi slåss innbydes om for knappe bevilgninger, og ansvarsforholdet ved forverringa taeklegges. La de politiske myndighetene selv, nemlig skolestyret og finansministeren, bare ansvaret f.eks. når klasser slås sammen!

Videre mener vi at den splitter lærerne ved den enkelte skole i grupper og setter dem opp mot hverandre, f.eks. i en 1-9 skole, der lærerne ved barnetrinnet og ungdomstrinnet vil hale og dra i bevilgningene ut fra hver sine interesser.

Dessuten presses skolene til å fylle opp klassene til det maksimale og vel så det, for å spare inn på lærerlønninger. Det har også vist seg at "tjeneste- ivrige" rektorer lar være å kjøpe inn bøker(!) for ikke å virke "masete" hos skolsjefen!

- Men har ikke elevene, og dermed foreldrene, krav på at barna får lærebøker?

- Vi mener dette er på grensen av det lovlige. Dette forholdet skal vi undersøke. Her mener vi lokallaget har en klar oppgave i samarbeid med sentrale SSF.

- Dere har tydeligvis ikke manglet stoff til møtene eller oppgaver å gå løs på. At det er behov for lokallaget har vi sett. Nå er det sikkert lærere andre steder i landet som kunne ha lyst til å gjøre noe lignende, og starte sin egen lokale SSF-avdeling. Da er det fint med alt det de kan lære av deres erfaringer, gode som dårlige.

Hvilke råd vil du gi til andre som er interessert i å starte en lokalavdeling?

- Understrek at alle er velkommen, selv om de ikke har tatt stilling til sosialismen, og selv om de ikke er medlem av organisasjonen. Men for å bli medlem må en jo være enig i formålsparagrafen.

Her skal være rom for alle, både de aktive, som gjerne tar ordet, blir med på arrangementer og tar ansvar, og på den annen side dem som helst vil lytte til en innledning og ikke ønsker for mye aktivitet i begynnelsen. For å si det stort: Vi tar sikte på å få skapt et miljø der folk føler at det blir tatt opp saker som angår dem, og hvor folk føler at de blir hørt hvis de har noe på hjertet. Men selvfølgelig vil vi som hovedoppgave prøve å legge opp møtene i samsvar med målsettinga, nemlig å diskutere skole og utdanning ut ifra et sosialistisk perspektiv.

Ta hensyn til at folk er hardt kjørt i sin alminnelighet. Stell av småbarn krever mye tid og krefter, mange har familieproblemer, og i dette yrket har vi mye kveldsmøter. For å få litt avkobling er noen med på forskjellige andre aktiviteter, som bridge, gym, veving. Alt dette må vi konkurrere med. Tro derfor ikke at det skyldes motvilje mot SSF om

folk ikke kommer i første omgang.

Legg møtene til kveldstid. Vi har hittil holdt ettermiddagsmøter av hensyn til dem som har unger på daghjem, men det har vist seg at folk er fortrøtte og slitne rett etter jobben.

Legg opp møtene oformelt, med litt enkel servering og en hyggelig tone. Det viktigste i første omgang er å få folk til å komme sammen.

Ta deg god tid når du prater med kollegene, forklar dem hvor viktig det er å komme seg ut av isolasjonen. Personlig kontakt er tingen. Å sende brev til skolen er nokså nytteløst. Det er på de skolene hvor vi har kontakter at vi får flest til å komme.

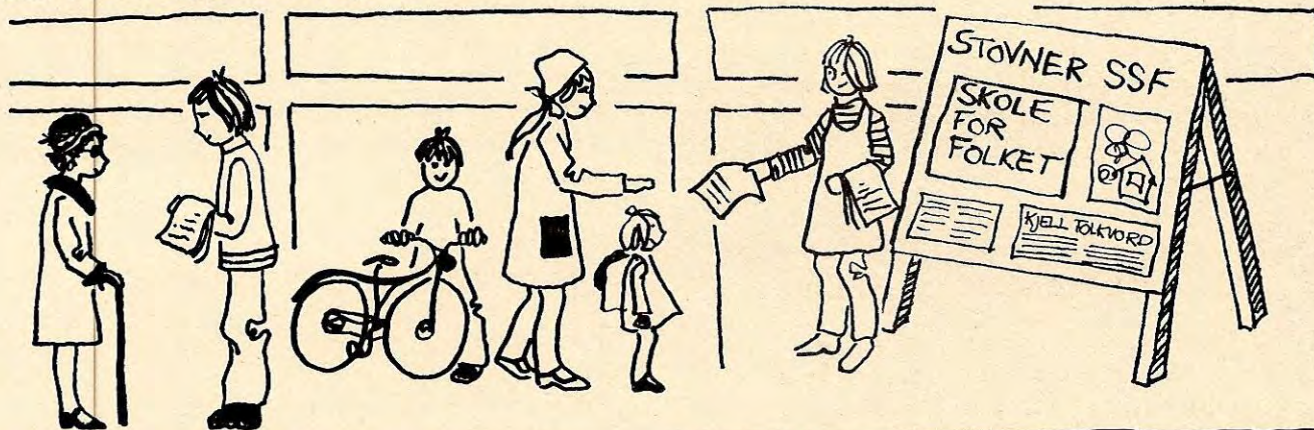
Det har vist seg at når folk først har kommet seg ut og blitt med på det første møtet, er det rene aha-opplevelsen for dem. De har uten unntak blitt begeistret. Gjennom å bli med på SSF-møtene har folk også blitt mye mer interessert i å bli med på fagforeningsmøtene. Og de har blitt mer aktive på sitt eget lærervareelse. De har fått forståelse for det som foregår på lærerråd og fagforeningsmøter.

En lokal avdeling av SSF kan gå grundigere inn på de særegne problemene i det enkelte distriktet enn hva de sentrale SSF-møtene har anledning til.

- Hvilke planer har dere for det videre arbeidet i Stovner SSF?

- Vi kommer til å sette i gang en studiesirkel i september, og vi skal ha et møte om "Eva2" (Evalueringsutvalgets innstilling nr.2). Hittil har vi ikke hatt noen kulturelle aktiviteter på møtene, det håper vi å rette på. Vi vil prøve å skape et miljø med tida. Men styret kan ikke gjøre alt aleine. Det er folk sjøl som lager SSF, derfor får dere bare møte opp og komme med forslag og bidrag!

- Da vil vi til slutt ønske dere lykke til i det videre arbeidet. Så håper vi flere skolefolk har fått noe å tenke på, slik at mange nye SSF-avdelinger ser dagens lys.

OM ARBEIDSFOLKS HISTORIE

"Trellene" av SVEN WERNSTRØM :

Det har etter hvert som tiden går, blitt en stadig sterkere anklage mot historieskrivninga og historiebøkene i skolen at den virkeligheten de presenterer ikke er arbeiderklassens historie, men kongenes, stormennenes og kirkens historie. Historia blir sett ovenfra og dermed blir de fleste menneskers historie tiet i hjel.

Det finnes ikke mange bøker som forteller om arbeiderklassens historie. Men Sven Wernstrøm er en forfatter som ser historia nedenfra, og han skriver for ungdom. Boka "Trellene", den første i en serie på foreløpig tre bøker som er oversatt til norsk, kom ut i Sverige i 1973. Den ble belønnet som årets beste barne- og ungdomsbok. I 1975 kom den i norsk oversettelse ved Jo Ørjaseter. (Det finnes flere i denne serien på svensk og en fjerde kommer ut på norsk i oktober: "Trellenes kamp".)

Men vår bok omhandler dagliglivet for trellene på 1000- til 1400-tallet i Sverige, - om hvordan de blir utbyttet, undertrykt og om deres kamp for et bedre liv.

Hovedpersonen er en ungdom i 14-årsalderen.

Boka er satt sammen av fem fortellinger som foregår i hvert sitt århundre. På 1000-tallet var hver femte person trell i Sverige, så boka forteller om et liv som mange gjennomlevde.

Skildringene er kanskje like rå og brutal som virkeligheten må ha vært for de aller dårligst stilte i samfunnet. Husdyra får være inne om vinteren sammen med gårdsfolka der de holder varmen sammen. Trellene blir jaget ut i kalde uthus. Når de blir for gamle til å arbeide, blir de drept.

I det første kapittelet, "Menneskeofferet", hører vi om unge treller som blir ofret til gudene i de store fruktbarhetsfestene, - bloting. Vi får også innblikk i andre fruktbarhetsritualer. Sammen med denne råskapen opplever vi ung og dristig kjærlighet.

Kristendommen blir tvangsinnført i Norden. Men selv med Kvittekrist blir ikke historia mindre blodig. Omvendelse foregår med vold, makt og grusomheter. Og hvem pleier det å gå utover? Selv om kristendommen på papiret påbyr frihet for trellene, så er hverdagen like full av undertrykkelse og vold fra de rike og mektiges side. -

Et senere kapittel bærer med rette navnet "Svartedauden". Her hører vi for eksempel om herremennene som ber kongen om rett til å tvinge de fattige til å bli i fast tjeneste. Ellers skal de bli pisket og skåret ørene av. Kongen bestemmer: Slik skal det være! Her kommer det fram at Svartedauden ikke bare fikk konsekvenser for landet i og med at mange døde og at man fikk de såkalte "ødegårdene". Boka trekker fram sider ved denne hendelsen også, som man ikke finner i historiebøkene i skolen, nemlig hvilke konsekvenser det fikk for den undertrykte arbeiderklassen. Konger og stormenn omtales ikke som helgener eller ved at man på borgerskapets vis bare trekker fram de sidene som tjener herreklassen. Her får de forskjellige ting sitt riktige navn. Det legges slett ikke skjul på at overklassen lever på og utbytter arbeiderklassen. Det staten og jordeierne ikke tok, tok kirka etter hvert som den tvang seg fram i borgerskapets tjeneste.

Men så blir det opprør. Vi er over på 1400-tallet. En ny herreklasse vokser fram. Blant disse menn baseres ikke rikdom og makt på jord, men på handel, bergverk og industri. Det som gir høyest profitt er det som bestemmer framgangsmåten mot arbeiderklassen. Det er intet nytt under sola. Men her er vi over i ei ny bok.

Dette skulle være hovedhandlinga som boka er bygd opp rundt og det kan kanskje høres som om alt er skrevet rundt knallharde og dramatiske episoder. De finnes selvfølgelig i en slik bok, men det er skildringa av det jevne hverdagslivet som gjør sterkest inntrykk. Du får et allsidig og kunnskapsrikt bekjentskap til kulturen. Det er den gode stemninga som er rådende og som sitter igjen. Sympatiene dine havner hos trellene. Du dras inn i deres liv og du ønsker du kunne være med i kampen. Og det vil nok gå opp for mange at det er den samme kampen som føres i dag. - Dette er ei bok som gjør inntrykk og som man husker. Du får noe å tenke på!

Jeg har selv lest boka med 8. og 9. klassinger. (Boka i sin helhet bør nok ikke brukes på lavere trinn enn 8. klasse). Mange av elevene bl så opptatt av boka at de lånte den på biblioteket for å få lest den fort nok. Og flere leste de andre bøkene i serien også. (De blir omtalt i senere nummer av dette bladet.)

Språket i boka er enkelt og direkte. Tilværelsen skildres utilsminke. Dette gjør at språket ikke skaper noe kommunikasjonsproblem med ungdommen. I skolen passer boka godt inn i både norsk- og historiefaget. Dette er ekte historie gjennom en dikters hånd. Wernstrøm er også aktert rent litterært sett slik at det vil være i tråd med Mønsterplanen å anvende den i skolen. At boka er delt inn i fem fortellinger gjør den spesielt egnet for bruk i klassesituasjonen. Man kan lett stoppe opp og arbeide med hver del.

Det kunne nevnes en rekke forslag til arbeidsoppgaver, men det får ligge. En side vil jeg likevel trekke fram: Ta fram historieboka klassen bruker. Les hva som står der om de samme tingene og finn fram til forskjellene. Hva finner du i den ene boka som ikke står i den andre? Hvilken side er hendingene sett fra? Forskjellen er klar og hva kan grunnen være? - Dette kan være innfallsvinkelen til å gi elevene og kanskje deg sjøl også et kritisk syn på historiebøkene i skolen.

Boka kan bestilles i klassesett på bibliotekenes skoleavdeling.

Jeg kan love deg interessante timer. Lykke til!

Sven Wernstrøm: Trellene.
Oversatt av Jo Ørjaseter.
W. Cappelens Forlag A.S.
Pris: kr. 38,-.

H.S.

DNS I REAKSJONENS ELLER FOLKETS TJENESTE ?

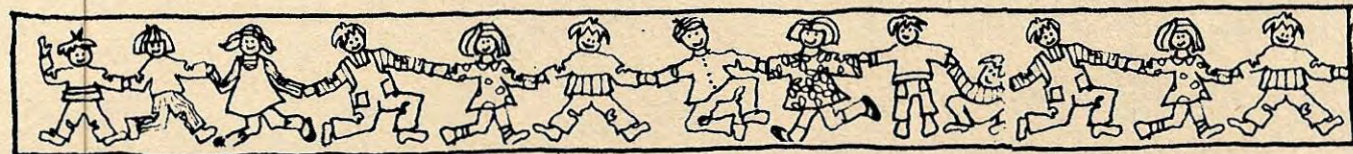
Det stiller to kandidatstyrer på generalforsamlinga til Det Norske Studentersamfunn (DNS) i Oslo 24. november; Rød Front og Den Konservative Studentforening (DKSF). Med aktiv støtte fra Høyre har DKSF lansert ei ny "Fei dem ut" kampanje retta mot Rød Front. Hvem som styrer DNS har betydning for flere enn studentene. F.eks. støtter Rød Front frigjøringsbevegelsene, og bevilga 10.000 kr. til FNL under Vietnam-krigen. DKSF derimot har alltid vært varme forsvarere av USA-imperialismen.

Under bryggearbeider streika arrangerte Rød Front et stort solidaritetsmøte hvor det blei samla inn over 50.000 kroner. Hadde dette vært mulig med DKSF i styret?

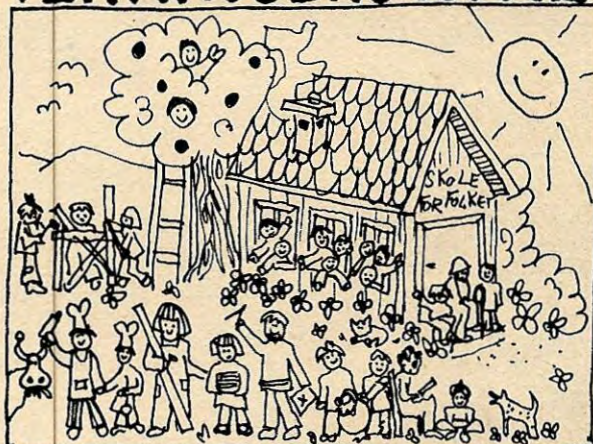
-Sjølsagt ikke.

De fleste "klipp-møtene" er dette semesteret på fredager, og programmet er meget allsidig.

Vi oppfordrer herved sosialistiske lærere og andre sosialister i skolen til å skaffe seg to klipp og stemme Rød Front 24. november.

VERVINGSBROSJYRE

SSF har endelig fått en vervingsbrosjyre hvor vi kort forteller om;

- vårt formål,
- utdrag fra plattformen vår,
- medlemskap.

Nå er det deg det henger på. SSF trenger din hjelp til å spre disse. Vi skal bli mange i SSF.

Skriv til oss og bestill det antall du vil ha. Brosjyra er gratis, så sett i gang.

RED.

ØNSKER FRA REDAKSJONEN:

Vi arbeider med å få til en bra avis. Til dette må vi ha din hjelp. Som sosialist i dagens skole har du sikkert opplevd noe vi andre kan lære av, både av gode og dårlige erfaringer. Send inn stoff til "SKOLE FOR FOLKET".

- Har du undervisningsopplegg vi andre progressive lærere kan få ideer fra?
- Kanskje dere arrangerte en fin 1.mai på din skole?
- Hva med 8.mars, markerte dere den?

La oss høre fra deg, det er slike ideer vi vil ha i avisa vår.

- Vet du om eksempler på yrkesforbud?
- Har du lest eller brukt bøker i undervisninga du vil anbefale?

Stort sett, har du noe du mener andre kan dra erfaringer av, en episode du vil fortelle om, så skriv til oss. Vi trenger dine innlegg. For at avisa virkelig skal bli bra, må vi også få kritikk på den.

- Hva kan gjøres for å få den bedre?

Send inn stoff så fort som mulig. Vi skal ha ut enda et dobbeltnummer før jul. (Senest 1. november)

Adressa vår er:
SSF, BOKS 8347, HAMMERSBORG, OSLO 1.

RED.

MØTENE I OSLO :

HØSTENS PLANER.....

4. okt.: "Hvordan bør sosialister stille seg til Evalueringsutvalgets innstilling nr. II?"

Nils Christie og Olav Hetland er invitert som innledere

1. nov.: "Fra normalplan til mønsterplan."
Konskefaget er sterkt endra.
Hvem tjener, hvem taper?

6. des.: Også denne dagen blir det møte, men vi vet enda ikke hva temaet blir —
Så, for sikkerhets skyld, hold av dagen!

Vi vil heretter forsøke å gi møtene i Oslo en ny form. Den formelle delen av møtene blir kortere, og det blir dermed mere tid til uformelle diskusjoner og meningsutvekslinger. Det blir dessuten tid til å slappe av og hygge seg. Vi vil tilstrebe å få to innledere med forskjellig syn på de sakene vi tar opp.

Første onsdag hver måned (i alle fall fram til jul) blir vi å finne i 2. etg. på Valkyrien på Majorstua (inngang Valkyriegt. 15) fra kl. 19.30.

Pils, vin og mineralvann blir tilgjengelig for de som ønsker det. Alle interesserte er

VELKOMMEN!

SKOLE FOR FOLKET

REDAKTØR OG ANSVARLIG UTVISER: JORUN BRATHEN
ADRESSE: 85F, BOKS 8347, HAMMERSBORG, OSLO 1

